

העותרים

1-10. מרים חסן עבד אלקרים חמאד ואח'

המבקש להצטרף

חוסין מוחמד חוסין עבדאללה חמאד

כולם באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או שלומי זכריה ו/או אמילי שפר ו/או אדר גרייבסקי ו/או אנו לוסקי ו/או נעה מיי עמרמי ו/או מוחמד שקיר מטעם "יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם", כולם מרח' יהודה הלוי 45, תל-אביב 65157; טל: 03.6206947/8/9, פקס': 03.6206950

-- נגד --

1-4. שר הביטחון, אהוד ברק ואח'

באמצעות ב"כ עו"ד ד"ר חני אופק מפרקליטות המדינה, משרד המשפטים, רח' סלאח א-דין, ירושלים.

5. מועצה מקומית מטה בנימין

באמצעות עו"ד ע' סילבצקי ואח' מרח' קרן היסוד 27 ירושלים, טל' 02.624.8877, פקס': 02.6248553

6. עמונה אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות קהילתית בע"מ באמצעות עו"ד י' קוסטליץ ואח' מרח' וייצמן 4, תל אביב, טל' 03.718.1112, פקס': 03.718.1111

7-32. אמיתי אורן ואח', באמצעות עו"ד יהודה רסלר ואח', מרח' דוד המלך 28 ת"א, טל': 036954284 פקס': 036919437

המשיבים

בקשה לצו לפי פקודת ביזיון בית המשפט

בית המשפט הנכבד מתבקש לעשות שימוש בסמכות המוקנית לו מכוח סעיף 6(1) לפקודת ביזיון בית המשפט ולכוף בקנס או במאסר על המשיבים 1-4 את קיומה המלא של החלטת בית המשפט מיום 9.7.2013.

בקשה זו מוגשת לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה, בשם המשיבים, הודיע על כוונה לקיים את החלטת בית המשפט הנכבד באופן חלקי ביותר, ולפיכך היא מוגשת עוד טרם חלף המועד לביצוע החלטה.

לנוכח העובדה שהמועד לביצוע החלטת בית המשפט נשוא בקשה זו, כפי שקבע אותו בית המשפט, הוא יום רביעי הקרוב, 24.7.2013, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו כמבוקש בדחיפות, או לחלופין לקבוע את הבקשה לדיון בעל-פה עוד השבוע.

"על אחד הקירות במשרד המשפטים תלויה שורה של פורטרטים. אלו הם אחד עשר היועצים המשפטיים של הממשלה שניהנו בתפקיד מאז הקמת המדינה... אין לטעות בהם, באנשים האלה: כל אחד מהם, ברגע נתון, קם על רגליו ואמר לראשי השלטון: עד כאן! הרגעים האלה שבהם התרחש העימות, בין היועצים המשפטיים לממשלה ובין הדרגים הפוליטיים שמינו אותם לתפקיד, היו רגעים מכוננים בתולדות המדינה... כל אחד מהם אחראי באופן ישיר לכך שהזרוע המבצעת ערכה היכרות עם מגבלות כוחה. מכך נגזר שמדינת ישראל היא מדינת חוק"

(דינה זילבר, בשם החוק: היועץ המשפטי לממשלה והפרשות שטלטלו את המדינה (כנרת, זמורה-ביתן, 2012), עמ' 11; ההדגשה שלנו)

1. בקשה זו מוגשת בצער רב ואף במידה לא מבוטלת של אכזבה וכעס.
2. בקשה זו מופנית פורמאלית נגד המשיבים 1-4, שכן הם הגורמים שהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 9.7.2013 חייבה לבצע פינוי של המבנים הבנויים על אדמות פרטיות של פלסטינים במאחז עמונה, והם אלו שהחליטו שלא לבצע החלטה זו כלשונה (וכרוחה).
3. יחד עם-זאת, כעסנו ותמיהתנו מופנית בראש ובראשונה ליועץ המשפטי לממשלה, אשר כפי שיפורט להלן נכנע להפצרות הדרג הפוליטי ונתן לו את האור הירוק להפר החלטה מפורשת של בית המשפט העליון של מדינת ישראל, ואף בחר שלא לפנות בבקשת הבהרה לבית המשפט הנכבד למרות שהוצגה בפניו במפורש אפשרות זו כאלטרנטיבה לנטילת סיכון של ביזוי בית המשפט.
4. פוליטיקאים, שרים, זאת ידענו כבר במקומותינו, לא מעוניינים תמיד לבצע את שנדרש מהם על-פי הדין, ומבקשים לא אחת להתחכם לחוק החרות או להחלטות בתי המשפט. היועץ המשפטי לממשלה הוא השליח של הציבור ושל הרשות השופטת אצל הדרג הפוליטי והוא זה שאמור לעמוד כחומה בצורה ולהגן על שלטון החוק. בלעדיו היינו כיום חיים במדינה שאין בה חוק ואין בה כיבוד של צווים שיפוטיים.
5. לכן המקרה שלפנינו הוא כה חמור. כי למעשה, בהיעתרות לדרישת הדרג הפוליטי, היועץ המשפטי לממשלה הוא בענייננו המבזה הראשי של החלטת בית המשפט הנכבד. וכאשר ביועץ המשפטי נפלה השלהבת – כל הבסיס לקיומנו כחברה שומרת חוק נשמט.

א. הסעד שהתבקש בעתירה, התחייבות המדינה והחלטת בית המשפט נשוא

בקשה זו

6. עתירה זו הוגשה בשנת 2008, על ידי העותרים, תושבים פלסטינים בגדה המערבית, שהמאחז הבלתי מורשה "עמונה" נבנה על אדמתם הפרטית ומונע את גישתם אליה וכן על ידי ראש מועצת הכפר סילוואד, שהמאחז עמונה הוקם על אדמותיו ועל אדמות הכפר הסמוך עין יברוד. זמן קצר לאחר מכן, בחודש פברואר 2009, הוגשה בקשה לצירוף עותר נוסף לעתירה.
7. הסעד שנתבקש בעתירה נוסח כך:

א. מדוע לא ינקטו בכל הפעולות הדרושות לפינוי המאחז הבלתי חוקי המכונה "עמונה" (להלן: "המאחז") שהוקם על אדמותיהם הפרטיות של העותרים ובני משפחותיהם ליד ההתנחלות עפרה, ושצילום אוויר שלו מצורף לכתב עתירה זה כ"נספח א'", לרבות –

1. הוצאת צו תיחום שטח ומימושו לאלתר;

2. הוצאת צווי הפסקת עבודות ואכיפתם לאלתר;

3. וכן הוצאת צווי הריסה לכל המבנים שהוקמו ו/או יוקמו במקום על-ידי הפולשים, ומימושם לאלתר.

ב. מדוע לא ינקטו בכל הפעולות הנדרשות על מנת להסיר את הגידור המקיף הן חלקים של המאחז והן שטחים נרחבים בין המאחז ובין ההתנחלות הסמוכה עפרה, באופן שתתאפשר מחדש גישת העותרים לאדמותיהם, לרבות הוצאת צווי הריסה לפעולות גידור אלו, ומימושם לאלתר.

ג. לחילופין, היה והוצאו צוים כמפורט בסעיפים א'-ב' לעיל, מדוע לא ינקטו בפעולות הדרושות למימושם של צוים אלו לאלתר.

ד. בנוסף, מדוע לא ינקטו לאלתר בכל האמצעים הדרושים על מנת לאפשר לעותרים להכנס לאדמות שבבעלותם ושעליהן הוקם המאחז ולעבד אותן.

8. ביום 5.5.2010, הוציא בית המשפט הנכבד צו על תנאי שנוסח להלן:

"ניתן בזה צו על-תנאי המורה למשיבים 1-4 ליתן טעם מדוע לא יאכפו את הצוים שהוצאו על ידם ביחס לבתים שנבנו באדמות הפרטיות במתחם נשוא העתירה"

9. הנה כי-כן, הצו על תנאי התייחס ל"מתחם נשוא העתירה". מתחם זה הוגדר בסעד שהתבקש לעתירה ואף סומן בתצלום אוויר שצורף כנספח לכתב העתירה – "המאחז הבלתי חוקי המכונה עמונה".

10. בתצהיר התשובה מטעם המשיבים 1-4, שהוגש ביום 24.10.10 אישרו משיבים אלה כי "המדינה אינה חולקת כי המאחז הוקם על קרקע פרטית מוסדרת ועל כן המדובר בבנייה שאינה כדין" (פסקה 4). בהודעה המשלימה ובעיקרי הטעון מטעם המשיבים מיום 17.5.2011 נטען כי המאחז "עמונה" אשר הוקם על קרקע פרטית לא עבר אף לא אחד מההליכים התכנוניים והמדיניים הנדרשים לצורך הקמתו של יישוב או שכונה והוא בגדר מאחז בלתי מורשה. עוד נמסר כי בהחלטה שקיבלו הרשויות הוחלט על הסרת כלל הבנייה הבלתי חוקית המצויה על אדמה פרטית בד בבד עם בחינת אפשרויות הסדרת מבנים המצויים על אדמת מדינה.

11. בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 18.5.2011 (כב' הנשיאה ד' בייניש וכב' השופטים א' חיות וחי' מלצר), עוגנה התחייבות זו של המדינה וכן נדחו טענות המשיבה מס' 6 ביחס להרשאות כביכול להקמת המאחז. עוד נקבע כי עד ליום 1.11.11 על המשיבים להגיש לוח זמנים ברור שמבטא את סדרי העדיפויות כפי שהמדינה הודיעה עליו בפני בית המשפט, סדר עדיפויות אשר כלל בראשה את הסרתה של בנייה בלתי חוקית הממוקמת על אדמות פלסטיניות פרטיות מוסדרות

12. בתצהיר המשלים מיום 10.11.2011 נמסר על ידי המשיבים כי הוחלט שככלל, כלל הבנייה על אדמות פרטיות תוסר וכן כי ביחס למאחז עמונה "תאריך היעד לסיום הטיפול בסוגיה נשוא העתירה הוא עד ליום 31.12.2012". בהחלטת בית המשפט מיום 20.12.2011 נקבע כי האמור בהתחייבות זו נרשם

בפני בית המשפט. בתגובת העותרים לתצהיר משלים זה, כפי שהוגשה ביום 1.12.2011 ביקשנו להפוך את הצו על תנאי שהוצא בעתירה למוחלט, וזאת בשל הרקורד הלא מחמיא של המשיבים בקיום התחייבויותיהם בפני בית המשפט הנכבד. העותרים ביקשו כי הצו המוחלט יעגן את המועד לגביו התחייבו המשיבים "לסיים את הטיפול" במאחז, קרי תום שנת 2012.

13. הנה כי-כן, הסעד שהתבקש בעתירה, הצו על תנאי שניתן במסגרתה והתחייבות המדינה המקורית – עסקו כולם בבניה הבלתי חוקית על אדמות פלסטיניות פרטיות במאחז עמונה כולו.

14. ויודגש: התחייבות המדינה לביצוע הסעד שנתבקש בעתירה, היא ורק היא הייתה העילה לדחיית בקשת העותרים להוצאת צו מוחלט בעתירה. בית המשפט, נאמן לדרכו המכבדת את התחייבויות המדינה, לא סבר שיש מקום לנכח התחייבות המדינה להוציא צו מוחלט, שהרי אם המדינה תעמוד במילתה – הסעד המבוקש בעתירה יינתן לעותרים.

15. רק ביום 11.11.2012, כחודש לפני תאריך היעד שבו התחייבה המדינה לסיים את הטיפול בסוגיית המאחז, במסגרת בקשה לדחייה של שישה חודשים של מועד ביצוע ההתחייבות, ביקשו המשיבים 1-4 לשנות מהחלטת בית המשפט ומהצו על תנאי שהוצא בו, ולצמצם את העתירה כך שתתייחס רק למבנים המצויים על אדמות העותרים (ולא כפי שנקבע בצו על תנאי: "ביחס לבתים שנבנו באדמות הפרטיות במתחם נשוא העתירה").

16. בית המשפט לא נענה לבקשות המשיבים. בהחלטתו מיום 30.12.2013 נקבע כי "ניתנת ארכה לפינוי" (וזאת מבלי לצמצם את הצו על תנאי כפי שביקשו המשיבים), וזאת עד ליום 30.4.2013.

ב. ההחלטה נשוא בקשה זו, ופניית העותרים לב"כ המשיבים 1-4

17. בהודעה האחרונה של המשיבים 1-4, מיום 30.6.2013, שבו משיבים אלה על עמדתם כי יש לצמצם את מסגרת העתירה לחלקות העותרים בלבד ולא למאחז כולו (או למצער: לחלקי המאחז הבנויים על אדמות פרטיות של פלסטינים).

18. העותרים פרטו בתגובתם מיום 11.7.2013, שורה של נימוקים מדוע אין מקום לטענות המשיבים. העותרים טענו – והם עדיין טוענים – כי העלאת הטענה בדבר צמצום העתירה מחדש לאחר שבקשת המשיבים בעבר לא התקבלה על ידי בית המשפט, מהווה חוסר תום לב, דיוני ומהותי כאחד.

19. דיוני, הן משום שבית המשפט דחה למעשה את בקשות המדינה בהחלטותיו מיום 30.12.2012 ומיום 30.4.2013. זאת בנוסף, שהמשיבים נמנעו מלהגיש בקשה מחודשת בעניין, וניסו להבליע את בקשתם הקודמת כאילו זו המציאות המשפטית הקיימת.

20. אולם התנהלות זו של המשיבים משקפת גם חוסר תום לב מהותי, וזאת מכמה נימוקים אשר פורטו בתגובה זו, וכללו בין היתר את הנימוקים הבאים:

21. **דאשית**, בעתירה זו קיים גם עותר ציבורי הפועל בשם תושבי כפרו, הוא העותר מס' 10. לכך יש להוסיף את בקשת המבקש להצטרף, אשר המשיבים לא התנגדו לה בשעתו, וכי לא ברור מדוע מקומו ייפקד מהאכיפה המיועדת.

22. **שנית**, הרי המשיבים עצמם טוענים כי אין להכווין את מאמצי האכיפה מטעמם לפי עתירה זו או אחרת, אלא מאמצים אלה אמורים להיות מבוצעים באופן שווה ותקף ביחס לכלל האזור, על פי סדרי העדיפויות הקיימים. כפי שהמשיבים טענו במסגרת תצהיר התשובה מטעמם מיום 24.10.2010, אין כל הצדקה להסתת פעולות אכיפה דווקא למקומות לגביהן הוגשו העתירות (ראו

פסקה 36 לתצהיר תשובה זה). בבקשה המובלעת לצמצום הצו על תנאי שניתן בעתירה (צו שהתייחס לכלל מתחם נשוא העתירה), מבקשת המדינה דווקא לבצע את שהיא יוצאת נגדו: לממש צווי הריסה רק היכן שהוגשו העתירות הספציפיות, ולא לממשם בשאר המבנים הסמוכים (וזאת למרות שבתגובתה מחודש נובמבר 2011 מסרה המדינה במפורש כי בחלקות הסמוכות לחלקות העותרים קיימים 40 מבנים על אדמותיהם של אנשים פרטיים אחרים, וזאת מבלי לפרט כלל האם קיימות טענות רכישה ביחס לחלקות אלה). לא ברור מדוע המשיבים נמנעים מאכיפת החוק בעניינם.

23. **שלישית**, ולא פחות חשוב מכל אלה, אחד הסעדים שנתבקשו בעתירה הוא הבטחת גישתם וזכות השימוש בקרקע של כלל העותרים. ברור היטב למשיבים כי כל הותרת מבנים ממבני המאחז בשטח, תסכל סעד זה.

24. בהחלטתו, מיום 9.7.2013, נשוא בקשה זו, קבע בית המשפט הנכבד כך (ההדגשות שלנו):

“עתירה זו עוסקת בבנייה על קרקעות של פלסטינים במאחז עמונה. העתירה הוגשה בשנת 2008. במהלך הדיונים נתנה המדינה התחייבות לפינוי המקרקעין הפרטיים שעליהם נבנו או הוצבו מבנים. בהחלטה מיום 28.4.2013 קבענו כי ניתנת ארכה אחרונה לביצוע הפינוי עד ליום 15.7.2013. מן החומר שהונח בפנינו עולה, כי חברה בשם “אל וואטן” רכשה, לפי הנטען, חלקים מתוך חמש חלקות במאחז. עוד נטען כי המחזיקים בחלקות הם, בעקבות הרכישה, בני רשות במקרקעין. נתון זה מצדיק שלא להורות, לעת הזו, על מימוש ההתחייבות בכל הנוגע לחמשות החלקות בהן מדובר. לפיכך, הננו מורים כדלקמן:

(א) **המקרקעין שעליהם מבנים ואשר חלקים מתוכם לא נרכשו - יפונו. בהקשר זה**

נציין, כי העובדה שהעותר מספר 3 נפטר, אין בה כדי לשנות.

(ב) **נוכח התקופה בה אנו נמצאים על פי הלוח העברי, רואים אנו לנכון לדחות את**

הפינוי עליו התחייבה המדינה, כך שהמועד האחרון יהא יום 24.7.2013.

(ג) **הפינוי של החלקות שחלקים מהן נרכשו, לפי הנטען, יעוכב לעת הזו, ובלבד**

שהמשיבים 7-32 יפנו בבקשה מתאימה לבית משפט השלום לא יאחר מיום

30.7.2013, וימסרו הודעת עדכון על דבר הפנייה תוך חמישה ימים מהגשתה.

לעניין זה, נתנו דעתנו בין היתר לעובדה שמרבית העותרים, הם עצמם, נקטו

הליך בבית משפט השלום בירושלים לגבי החלקות שטוענים הם לבעלות בהן.”

25. אם כן, בית המשפט לא קיבל את עמדת המשיבים 4-1 וקבע כי עניינה של העתירה ב”בנייה על קרקעות של פלסטינים במאחז עמונה” (ולא בבנייה על קרקעות העותרים בלבד). בית המשפט הורה כי יבוצע פינוי של “המקרקעין שעליהם מבנים ואשר חלקים מתוכם לא נרכשו” (מבלי להידרש להבחנה המלאכותית והפוגענית אותם מנסים המשיבים לקדם).

26. ההבדל בין החלטת בית המשפט לפנות את כלל הבנייה הבלתי חוקית למעט זו שעל קרקעות שנטען שנרכשו חלקית, לעמדה שהביעו המשיבים 4-1 (שיש לחייבם לפנות רק את הבנוי על קרקעות העותרים שלא נטען לגביהם כי נרכשו חלקית) – הוא הבדל דרמטי: על חלקות המאחז שאין לגביהן כל טענות רכישה יש ככל הנראה 30 מבנים, ואילו על קרקעות העותרים בניפוי אלה שנטען שנרכשו חלקית קיים מבנה אחד או שניים, וכן מקטע דרך סלולה.

27. לנוכח הבדל זה לא פלה שהדרג המדיני אשר ביקש ומבקש להימנע מכל פינוי – מסיבות פוליטיות – ביקש לצמצם את הפינוי לחלקות העותרים בלבד.

28. ואכן, מספר ימים לאחר מתן החלטת בית המשפט הנכבד, למדו העותרים מדיווחים בתקשורת כי פרקליטות המדינה, תחת לחץ של שר הביטחון, שוקלת "לפרש" את ההחלטה כמחייבת פינוי מבנים מחלקות העותרים בלבד.

29. ביום רביעי, 17.7.2013, בעקבות דיווחים אלה, פנה הח"מ עו"ד ספרד לב"כ המשיבים 1-4, עו"ד אופק, בטלפון, כדי לברר האמנם יש כוונה כזו, שכן אם יש הח"מ מבקש להעביר מכתב ליועץ המשפטי לממשלה וליועציו שלו ובו לפרט את עמדתו כי אין כל מקום ל"פרשנות" לוליינית שכזו. עו"ד אופק מסרה לח"מ בטלפון כי הישיבה בנושא אמורה להתחיל בתוך 30 דקות, ומכיוון שהח"מ היה באותה עת בבית המשפט הנכבד, הציעה באדיבותה עו"ד אופק כי היא תרשום מפיו את עמדתו, וכי זו תובא על-ידה למשתתפים בישיבה.

30. הח"מ העביר טלפונית לפיכך את הנקודות הבאות:

א. כי פרשנות טקסטואלית פשוטה של החלטת בית המשפט הנכבד מחייבת לראות בה כמתייחסת למאחז כמכלול ללא אבחנה בין חלקות העותרים לחלקות אחרות בבעלות פלסטינית פרטית;

ב. כי העתירה, הסעד שנתבקש בה, הצו על תנאי שיצא והתחייבות המדינה המקורית, עסקו כולם במאחז כמכלול ולא בחלקות העותרים בלבד, ומכאן שגם פרשנות החלטת בית המשפט על רקע ההליכים הקודמים מחייבת לראות בה כמתייחסת למאחז כמכלול;

ג. כי ככל שלמרות האמור לעיל, מגיעה פרקליטות המדינה למסקנה כי ישנה פרשנות אפשרית אחרת ומצומצמת יותר להחלטת בית המשפט הנכבד, **על המשיבים 1-4 לפנות בבקשת הבהרה לבית המשפט הנכבד ולא לעשות דין לעצמם**. הח"מ הוסיף כי על היועץ המשפטי לממשלה ופרקליטות המדינה לכל הפחות לנהוג כפי שהיו מצפים ודורשים מאזרח שמופנה כלפיו צו של בית המשפט, קרי, לקיימו במלואו, או אם יש ספק לבקש הבהרה מבית המשפט.

31. עוד ביקש הח"מ כי עם קבלת החלטה, יעודכן בכך כדי שיוכל לשקול את צעדיו.

ג. הודעתו הפומבית של היועמ"ש על הכוונה לקיים באופן חלקי בלבד את

ההחלטה

32. ביום חמישי, 18.7.2003, בשעות הערב, הוציא דובר משרד המשפטים הודעה בשם היועץ המשפטי לממשלה. ההודעה מצ"ב ומסומנת נספח 1.

33. בהודעה נמסר כך:

"במענה לפנייות לגבי אכיפת צווי ההריסה בעמונה בהתאם לפסק הדין בבג"צ 9949/08 – נבקש למסור כי לאור החלטת בית המשפט בעתירה שבנדון, מיום 11.7.13, בה נקבע כי יש לממש את הפינוי עליו התחייבה המדינה עד ליום 24.7.13, נתבקש צה"ל במכתב ששוגר היום בידי המשנה ליועמ"ש (יעוץ), גב' דינה זילבר, להשלים את הליכי הפינוי, ובתוך כך להסיר את כביש האספלט המוביל כיום למאחז; להסיר את כל האלמנטים המצויים על הקרקע בחלקה שלגביה אין טענת רכישה - היינו המבנה, חלקי כביש ומשטח הבטון; לאכוף צווי הפסקת עבודה והוצאתם ואכיפתם של צווי ההריסה ביחס לעבודות שנעשו על גבי הדרך החקלאית הקיימת, כך שלא תהיינה חריגות או זליגות כלשהן לקרקע פלסטינית פרטית.."

34. קרי, המדינה החליטה על דעת עצמה לאמץ פרשנות מצמצמת של החלטת בית המשפט הנכבד, החוטאת ללשונה והגיונה של החלטות בית המשפט, לפיה "המקרקעין שעליהם מבנים ואשר חלקים מתוכם לא נרכשו" הם רק המקרקעין שבבעלות העותרים, ולא המקרקעין של המאחז כולו (המונה חלקות רבות, ועליה כ-30 מבנים, אשר הוקמו שלא כדין, על אדמות פרטיות מוסדרות, ללא תכנית מתאר, ללא התרי בנייה ומבלי שאף קיימת ראשית טענת רכישה לגבי אדמות אלה).

35. מעניין שאת ההנחייה, לבצע באופן חלקי בלבד את החלטת בית המשפט הנכבד, שיגרה לצבא המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד דינה זילבר, שהיא שכתבה את הדברים הנכוחים שציטטנו בפתח בקשה זו, על האתוס של יועצים משפטיים שעמדו כסלע אל מול הדרג הפוליטי ושמרו בגופם על האינטרס הציבורי ועל שלטון החוק.

36. צורמת במיוחד אופן התנהלות היועץ המשפטי, אשר הוא ונציגיו נמנעו מלהשיב לב"כ העותרים עמם קוימה שיחת הטלפון עובר לקבלת ההחלטה, ובהודעה פומבית כלפי כולי עלמא, וזאת מבלי לבצע את המובן מאליו במקרים אלה, והוא הגשת בקשת הבהרה לבית המשפט היכן שקיימת מחלוקת פרשנית שהיועץ המשפטי מודע אליה. הדברים עודם נכונים למועד כתיבת שורות אלה.

37. לאחר פרסום הודעת דובר משרד המשפטים מטעם היועץ המשפטי לממשלה, ביום 21.7.2013, פנה הח"מ לב"כ המשיבים 1-4, עו"ד אופק, וביקש לוודא האם אין בכוונת המשיבים אף לפנות לבית משפט נכבד זה בבקשת הבהרה של החלטתו. בשיחת טלפון שהתקיימה בין השניים, אישרה עו"ד אופק כי המשיבים מתייחסים להחלטת בית המשפט כמחייבת פינוי חלקות העותרים בלבד, וכי אין המשיבים מתכוונים אף לבקש הבהרה בעניין. לנוכח דברים אלה הבהיר הח"מ לב"כ המשיבים כי בכוונת העותרים להגיש בקשה זו לצו על פי פקודת בזיון בית משפט.

38. מכאן בקשה זו.

ד. הודעת היועץ"ש מהווה בזיון של החלטות בית המשפט הנכבד

39. בית המשפט הנכבד קיבל שורה של החלטות בעתירה זו על בסיס התחייבויות המשיבים כפי שהוגשו בתיק. כך, החלטת בית המשפט הנכבד מיום 18.5.2011 התייחסה להתחייבות המשיבים להסיר את כלל הבנייה הממוקמת על אדמות פלסטיניות פרטיות, התחייבות שניתנה לאחר ישיבה בה נכחו גורמים בכירי דרג, משפטיים ומדיניים כאחד. החלטה זו שבה גם היא ומחדדת כי במסגרת הצו על תנאי שניתן בעתירה "נצטוותה המדינה ליתן טעם מדוע לא יאכפו את הצווים שהוצאו מטעמה ועל ידה ביחס לבתים שנבנו באדמות הפרטיות במתחם נשוא העתירה".

40. החלטות בית המשפט שבאו לאחר החלטה זו לא מצאו לשנות ממנה ומלשון הצו על תנאי, למעט אותן חלקות לגביהן קיימות טענות רכישה, וגם זאת במגבלות שהוטלו במסגרת החלטת בית המשפט מיום 11.9.2013.

41. הודעתו הפומבית של היועץ המשפטי משמעה כי אין בכוונתו לאכוף את הדין ולקיים במלואן את התחייבויות המשיבים אשר עוגנו בהחלטות של בית המשפט הגבוה לצדק – ובפרט – שלא לקיים במלואה את החלטת בית המשפט הנכבד מיום 9.7.13, ביחס לאותן חלקות לגביהן אין טענת רכישה והן אינן בבעלות העותרים אלא בבעלותם של פלסטינים אחרים (לרבות אדמתו של המבקש להצטרף, אשר המשיבים לא התנגדו לצירופו לעתירה כלל, בעת הגשת הבקשה).

42. צר לנו אך אין מנוס מלהוסיף לדברים החמורים האלה שמעבר לביזיון בית המשפט יש כאן גם חוסר תום לב חמור, באשר הח"מ התריע והציע למשיבים לפנות בבקשת הבהרה לבית המשפט הנכבד ולא להסתכן בביזוי החלטותיו ומשהחליטו המשיבים, בגיבוי של היועץ המשפטי לממשלה, שלא לעשות כן, הם מעבירים מסר חמור ביותר ומסוכן ביותר (וחסר תקדים) לציבור בישראל ביחס לכיבוד החלטות הרשות השופטת.

43. לפיכך, בקשתנו היא להוציא צו לפי פקודת ביזיון בית המשפט אשר כאמור בראשית הבקשה, יחייב את המשיבים בקנס או במאסר עד לקיום החלטת בית המשפט הנכבד במלואה.

44. רבות דובר על חשיבותו של שלטון החוק ועל חשיבות קיומם של פסקי דין, כסלע קיומנו כחברה דמוקרטית קיימת. עמד על כך בית המשפט הנכבד זה לא מכבר, בפסק הדין בעניין בג"ץ 4805/07, המרכז לפלורליזם יהודי - התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' משרד החינוך ואח', תק-על 2008(3), 1402 [2008]:

"מושכלות יסוד של שלטון החוק הן, כי "משניתן פסק דין חובה לקיימו כלשונו וכרוחו" (דברי הנשיא שמגר בבג"ץ 5711/91 פורז נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מו(1) 299, 308 (1991)). חובת הציות לפסקי דין וכיבודם נימנים על תנאי היסוד עליהם מושתת משטר חוק במדינה דמוקרטית. חובה זו "עולה מן הדין, והיא ביטוי להכרח להסדיר חייה של חברה לפי נורמות בסיסיות המאפשרות קיומה של מסגרת מאורגנת בה שולט החוק" (שם). בלא ציות לפסקי דין של בתי המשפט, מתערער עקרון שלטון החוק והמשפט, והסדר החברתי מתפורר. איש הישר בעיניו יעשה, והמרחק בין שלטון המשפט לאנרכיה הוא כחוט השערה." (שם), פסקה 34 לפסק דינה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה; הדגשות הוספו, מ"ס, ש"ז).

45. וככל שהדבר נוגע לחשיבות העליונה והחשובה שבעתיים של קיום פסקי דין על ידי רשויות המדינה, המשיכה וקבעה כב' השופטת פרוקצ'יה את הדברים באים, אשר יפים גם לענייננו דכאן. בשל חשיבות הדברים נביא אותם במלואם:

"אי כיבוד פסק דין של בית משפט על-ידי אזרח הוא גילוי חמור של פגיעה בשלטון החוק. חמור מכך שבעתיים הוא אי כיבודו של פסק-דין על-ידי רשות מרשויות השלטון. אכן, "החובה לכבד פסק דין של ערכאה מוסמכת, החלה על כל אדם, חלה ביתר שאת על רשויות השלטון" (הנחיה 6.1003 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה (מיום 15.6.03)). הימנעות רשות שלטונית מציות לפסק-דין של ערכאה שיפוטית הינה מן החמורות ומן המדאיגות שבסכנות האורבות לשלטון החוק במדינה דמוקרטית (א' רובינשטיין וב' מדינה, המשפט החוקתי של מדינת ישראל, (כרך א', עקרונות יסוד, תשס"ה), עמ' 274-271). העיקרון המהותי של שלטון החוק בנוי על התודעה כי השלטון עצמו, ככל אזרח, כפוף לחוק ואינו מורם מעליו. "שלטון החוק במובנו הפורמאלי משמעו, שכל הגורמים במדינה, בין הפרטים כיחידים וכהתאגדויות, ובין זרועות המדינה, חייבים לפעול על פי החוק, ופעולה בניגוד לחוק צריכה להיתקל בסנקציה המאורגנת של החברה" (דברי השופט ברק בבג"ץ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505, 621 (1986)). מדינה שבה רשות שלטונית נוטלת את החוק לידיה - ברצותה, מקיימת צו שיפוטי שניתן נגדה, וברצותה מתעלמת ממנו, היא מדינה שזרעים בה זרעי פורענות ואנרכיה, ומתפתחת בה תרבות מסוכנת של שלטון כח ושרירות. רשות שלטונית היא נאמן

הציבור, אשר "משלה אין לה ולא כלום" (בג"ץ 142/70 שפירא נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד כה(1) 325, 331 (1971)). ככזו, היא אמורה לשמש אות ומופת לכיבוד החוק ושלטון החוק. עיני הציבור נשואות לרשויות השלטון ולנושאי המשרה בהן. כיבוד ערכי החוק והמשפט, ופיתוח מסורת של הגנה על ערכי שלטון החוק מושפעים מהתנהגותם. אי קיום הדין, ואי ציות לפסקי דין על ידי רשות שלטונית טומנים בחובם פגיעה ערכית עמוקה לא רק בתשתית הפורמלית של סדרי השלטון והמשטר, אלא גם בליבה של המסורת ותרבות השלטון הראויה, המשמשים דוגמא ומופת להתנהגות הראויה של הפרט בחברה. בפרשה אחת, בה נמנעה המדינה מלקיים פסק דין במועד שנקבע לכך, נאמרו הדברים הבאים, המתאימים גם לענייננו:

"מציאות זו של אי קיום פסק הדין במהלך תקופה של 7 חודשים, היא מציאות קשה במדינת חוק, כאשר המדינה, המופקדת על שמירה על שלטון החוק, היא עצמה שותפה לאי כיבוד הדין וההלכה הפסוקה.

[...]

מעבר להיבט הסבל המתמשך של העופות, תופעת אי כיבוד פסק הדין על-ידי הרשות הציבורית היא, כשלעצמה, ראויה לביקורת קשה, לנוכח הסטייה שהיא מבטאת מהליכי ממשל תקינים, ומנורמות חוקתיות בסיסיות הטמונות בבסיסו של ההליך הדמוקרטי.

רשויות אכיפת החוק לא פעלו בדרך ראויה ליישם במועד הקובע את קביעותיו האופרטיביות של פסק הדין. גם אם הקדישו זמן לבחינת שיטות חלופיות לפיטום, ובתום לב סברו כי אפשר יהיה למצוא שיטה שתענה לאמות המידה שנקבעו בפסק הדין, הזמן והמועדים לכך לא היו נתונים בידיהם. הם הוכתבו על-ידי פסק הדין, והיתה חובה לקיימם כלשונם (השווה בג"ץ 551/99 שקם בע"מ נ' מנהל המכס והמע"מ, פד"י נד(1) 112, 125; בג"ץ 53/96 תשלובת ח. אלוני בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר, פד"י נב(2) 1, 9-19; בג"ץ 3782/95 עמותת "בצדק" נ' ממשלת ישראל, פד"י מט(5) 362, 364). כבר נאמר לא אחת, כי הפרת צווים של בית המשפט אינה מסתכמת באינטרס המוגן שעליו מושתת פסק הדין בלבד.

(שם, פסקה 35 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה; הדגשות הוספו, מ"ס, ש"ז).

46. ובמקרה אחר, היכן שהמשיבים נמנעו מהסרת תוואי גדר ההפרדה שהוכרז על ידי בית המשפט הנכבד כבלתי חוקי, נמנעו המשיבים מלפעול עד שהוגשה בקשה על פי פקודת בזיון בית משפט על ידי העותרים. בהחלטתה, נמתחה ביקורת רחבה על המדינה ועל התנהלותה, וכן על האופן שבו המדינה מתייחסת לפסקי הדין של בית המשפט (תוך חיוב המדינה בהוצאות גבוהות):

"אין להשלים עם התנהלות מעין זו. פסקי-דינו של בית משפט זה אינם בגדר המלצות וחובה על המדינה לכבדם ולקיימם במהירות וביעילות הדרושים לפי נסיבות העניין." (בג"ץ 2732/05 ראש מועצת עיריית עזון, עבד אלטיף חסין ואח' נגד מדינת ישראל ואח'; החלטה מיום 5.10.2009;

וראו בהקשר זה גם את ההחלטה בבג"ץ 1748/06, **סאמי אסמאעיל זאמל קיסיה, ראש**

עיריית דאהריה ואח' נגד מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית ואח', מיום 24.7.2007.

47. וברור, כי הדברים עצמם נכונים גם לגבי החלטות שיפוטיות אחרות של בית המשפט הנכבד, דוגמת ההחלטות בעתירה זו מיום 18.5.2011, מיום 30.12.2012, מיום 28.4.2013 והחלטתו האחרונה של בית המשפט מיום 11.7.2013, העומדת במרכז של בקשה זו. עוד נבקש להזכיר, בעצב, כי זה לא מכבר הצהיר המשיב מס' 3, ראש המנהל האזרחי, כי בראש סולם סדרי העדיפויות של המשיבים בנוגע למימוש צווי הריסה וההליכים הנלווים להם עומדים... צווים המבוססים על החלטות שיפוטיות! וכי יכול להיות ספק בדבר היותן של החלטות נשוא בקשה זו כהחלטות שיפוטיות שנועדו לקדם את מימוש סדרי העדיפויות? ונדמה שהתשובה ברורה לכל.

48. בעקבות שורה ארוכה של אי-ציות לפסקי דין, צווים והחלטות של בית המשפט הנכבד, לרבות אלה שהובאו לעיל, ובעקבות הביקורת הציבורית שנמתחה עליה מקרב משפטנים ולא-משפטנים כאחד, ניתנה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 6.1006 מיום 1.8.2010, שעניינה **"ביצוע פסקי דין נגד המדינה"**. בהנחיה זו עמד היועץ המשפטי על החובה שבקיום פסקי דין – בין אם סופיים ובין אם זמניים (כלומר, לרבות החלטות שניתנות על ידי בתי המשפט במסגרת הליכים משפטיים, הגם שטרם הבשילו לכדי הכרעה סופית), וכן על מנגנון ביצועם של פסקי דין והחלטות אלה. אנו מניחים כי הנחיה זו חלה גם לעניין החלטות שיפוטיות שאינן בגדר פסק-דין סופי, כגון החלטות שלפנינו.

העתק מהנחיה מס' 6.1006 של היועץ המשפטי לממשלה מיום 1.8.2010,

מצ"ב ומסומנת כנספח 2.

49. ההנחיה גם קובעת כי היכן שעשוי להתעורר קושי מעשי לקיומו של פסק הדין, קיימים מס' מנגנונים אשר מחייבים את בחינת הנושא, ואת הפרוצדורה הנדרשת להגשת בקשה לבית המשפט. ברם, ההנחיה קובעת, בפסקה 14, כי על מנת שתוגש בקשה להארכת מועד לביצוע פסק הדין הצו או ההחלטה, יש לעמוד **בשני תנאים מצטברים**: ראשית, יש להשתכנע כי אין כל דרך מעשית לקיום פסק הדין; ושנית, כי קיים אינטרס ציבורי חיוני המחייב לבקש הארכת מועד.

50. התנהלות המשיבים, כמתואר לעיל בענייננו, מדאיגה עד מאוד. ניכר, כי חרף הדברים המפורשים של בית המשפט בהחלטותיו – אשר לא שעו לבקשות המשיבים לצמצם את הצו על תנאי שהוצא בעתירה וחייבו פינוי מלא מכל חלקות המאחז שחלקים מהם לא נטען שנרכשו – וחרף התחייבויותיהם והצהרותיהם החוזרות והנשנות של המשיבים בדבר חובת הקיום של החלטות שיפוטיות ככאלה העומדות בראש סולם העדיפויות, נמצאנו במצב של הפרה עקבית ושיטתית של החלטות בית המשפט, ועשיית דין עצמי על ידי המשיבים, עת בוחרים אלה במודע שלא לקיים אחר החלטתו האחרונה של בית המשפט הנכבד.

51. מקוממת במיוחד התנהלות המשיבים אשר תחת לפנות לבית המשפט הנכבד ולבקש את הבהרת ההחלטה שניתנה, כפי שמצופה מאזרח, וקל וחומר מרשויות המדינה הדמוקרטית המבוססת על שלטון החוק, בחרו לעשות דין לעצמם, ובאמצעות הודעה פומבית להודיע קבל עם ועדה, ותוך ריצוי הדרג הפוליטי, על אי נכונותם לקיים אחר החלטת בית המשפט במלואה.

52. ומעבר לכך – הרי שהודעתו של היועץ המשפטי לוקה בכשל לוגי מובנה:

בהודעתו נוזף היועץ המשפטי לממשלה בדרג הפוליטי על העדר אכיפת הדין ומימוש צווי הריסה סופיים שהוצאו למבנים שנבנו שלא כדין על אדמות פלסטיניות פרטיות. דברים אלה נאמרו בהודעת היועץ כתגובה לביקורת הקשה שהוטחה במשיבים ובממצאים המחרידים שעלו מדו"ח מבקר המדינה

63 (פורסם ביום 17.7.2013), אשר קבע כי בתחום התכנון והבניה בגדה המערבית "משמעות הממצאים שעלו בדוח זה היא מציאות קשה ומתמשכת באיו"ש בתחום אכיפת החוק ושל "איש הישר בעיניו יעשה", בעיקר בתחומי התכנון והבניה [...]."

אולם בה בעת – באותה ההודעה לעיתונות ממש – "משחרר" היועץ המשפטי לממשלה את הרשות המבצעת מחובתה לפנות את המבנים הלא חוקיים שהוקמו בעמונה על חלקות שאינן של העותרים בעתירה זו, וזאת למרות לשונה המפורשת של החלטת בית המשפט הנכבד ומבלי שהתבקש ולא כל שכן ניתן לך היתר או הבהרה מבית המשפט הנכבד.

53. עם התנהלות זו אין להשלים. התנהלות זו אינה מותירה כל מנוס ומחייבת כפיית ביצועה המלא של החלטת בית המשפט הנכבד.

54. רגעים ספורים לפני הגשת בקשה זו הגיעה למשרד הח"מ מכתבה של עו"ד אופק, שנכתב לאחר שח"מ הבהיר לה על כוונת העותרים להגיש בקשה לצו לפני פקודת בזיון בית המשפט.

מכתבה של עו"ד אופק מיום 22.7.2013 מצ"ב כנספח 3.

55. במכתבה זה טוענת ב"כ המשיבים, כי "המשיבים סבורים כי בהחלטת בית המשפט מיום 30.12.2012 [החלטה המורה על צירוף המחזיקים במבנים ששמותיהם נמסרו ע"י המשיבה מס' 6 כמשיבים; מ.ס., ש.ז.] נתחם היקפו של הסעד האופרטיבי בהחלטה וזה אינו כלול [צ"ל כולל] מבנים המצויים על חלקות אשר בעליהם אינם עותרים בעתירה דנן". (פסקה 13# לנספח מס' 3).

56. במילים אחרות, עמדת המשיבים היא, ואין בלתי, כי לנוכח החלטת המשיבה מס' 6 להעביר לבית המשפט רשימה חלקית ובלתי ממצה של המחזיקים במבנים הבלתי חוקיים במאחז "עמונה", וכפועל יוצא צירופם של חלק מתושבי המאחז בלבד, שונה הלכה למעשה הצו על תנאי שהוצא בעתירה זו.

57. על כך נאמר ראשית שאף אם היה ממש בטענה העניינית של המשיבים כי לנוכח אי צרוף חלק מהמחזיקים יש מקום לצמצם את הסעד האופרטיבי, היה עליהם לפנות ולבקש זאת מבית המשפט, ובשום אופן לא לעשות דין לעצמם ולצמצם על דעת עצמם את הסעד שניתן בהחלטה מפורשת של בית המשפט הנכבד.

58. העותרים רואים בקו הטיעון שבא לידי ביטוי במכתבה של ב"כ המשיבים 4-1 הוספת חטא על פשע, שהרי מכתב זה מלמד, כפי שטענו, שהמשיבים מאלצים עמדה משפטית שלהם על טקסט ברור שאינו נתון לפרשנות ונמנעים מלפנות לבית המשפט כדי להקטין את הסיכוי לביזיון.

59. גם לגופו של הטיעון המופיע במכתב ב"כ המשיבים 4-1, אין שחר לגישה לפיה יש לצמצם את הסעד האופרטיבי בהתאם לזהות המחזיקים שצורפו. גישה זו מתבססת על ההנחה שניתן לטעון בשלב זה של הדיון טענת "אי צרוף צדדים שעשויים להיפגע" והיא מתעלמת מהעובדות הבאות:

(א) עתירה זו מתנהלת כחמש שנים, כאשר משיבים לה הן האגודה השיתופית "עמונה" בה חברים כל תושבי עמונה והן המועצה האזורית מטה בנימין בתחומה מצוי המאחז;

(ב) כפי שדווח בעדכוני המשיבים 4-1 לאורך שנות ניהולה של עתירה זו, גורמי ממשל בכירים ביותר ניהלו לאורך השנים מגעים עם תושבי עמונה, ונציגיהם כדי למצוא "פתרון" לבעיה שמעלה עתירה זו. גם מטעם זה אין שחר לחשש שמי מהמחזיקים במבנים במאחז אינו מודע לקיומה של עתירה זו.

(ג) העותרים הבהירו בכל הזדמנות כי הם יסכימו לצירוף כל מחזיק וכי לא עשו זאת בעצמם בשל חוסר היכולת לדעת את זהות המחזיקים.

(ד) עתירה זו הוגשה למימוש של צווי הריסה סופיים שהוצאו לכלל מבני המאחז כאשר בטרם הוצאת צוויים סופיים הוזמנו כלל המחזיקים לטעון טענותיהם ;

60. מכל האמור עולה שטענת צמצום הסעד בשל אי צירופם של מחזיקים מסוימים – וזאת כאשר האגודה השיתופית עמונה הינה צד לעתירה זאת עוד מראשיתה – היא בגדר תרוץ שהופך את הדיון בתיק ל- "משחק אשקוקי" אשר ככל הנראה לדעת המשיבים 1-4 אמור להיות מוכרע בהתאם ל-"תרגילים" ו-"טריקים" דיוניים.

61. על כל זאת נזכיר שאילולי התחייבות המדינה לפנות את כל הקרקעות הפרטיות היינו מן הסתם כיום בשלב שלאחר צו מוחלט.

62. בקשה זו אינה נתמכת בתצהיר היות והעובדות בה נובעות מתקשורת בין ב"כ הצדדים, וכן על הודעה רשמית של דובר משרד המשפטים.

לאור האמור מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו לפי פקודת ביזיון בית המשפט כנגד המשיבים 1-4, כמבוקש ברישא לבקשה זו, ולכוף בדרך זו על משיבים אלה את קיום החלטת בית המשפט הנכבד.

בנוסף מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים 1-4 בהוצאות בקשה זו, לרבות שכר טרחת עורכי דין.

תאריך: 22/07/2013

שלומי זכריה, עו"ד

מיכאל ספרד, עו"ד

ב"כ העותרים